ГОД. VI. ЯМБОЛЪ, 4 МАЙ 1929 ГОД. БРОЙ 244.

Тракиецъ

ОБИЧАЙТЕ СЕ ЕДИНЪ ДРУГЪ!

Преди хилядо деветстотинъ двадесеть и осемь години, Богочовѣкътъ прогласи горната максима съ единственото желание да осигури мира между човѣцитѣ. И отъ тогава, съ течение на годинитѣ, мнозина се стараятъ да обичатъ не само ближния си, но все пакъ, въпреки столетията, тѣ сж още твърде малко,

И може би още хиляди години ще минатъ до като идеалътъ на вѣковетѣ стане повсеместна действителность, но това не значи, че ние трѣбва да стоимъ съ скрѣстени рѫце. Отъ насъ се иска да бѫдемъ не само официални, но и действителни християни. А това ще стане като се вживеемъ въ духа на великитѣ повеления, които неминуемо ще направятъ отъ човѣчеството едно хармонично цѣло.

Т. Б.

Проф. Кл. Балабановъ

ГРАДОВЕ НА ЖИВОТА

Редакцията съ готовность дава мѣсто на долната статия написана специално за „Тракиецъ“ и града ни, отъ голѣмия приятель на Ямболъ г. Балабановъ. Тя счита за свой дългъ да благодари за хубавитѣ думи, които г. професора е казалъ за града ни.

Както ми е приятно да си спомнямъ за Ямболъ, тъй ми е драго и да мисля, да пиша за тоя градъ на живота.

И въ България има вече градове на нѣкога, мъртви градове, и градове на *сега*, живи градове. Не онѣзи мъртви градове, които разравятъ археолозитѣ и историцитѣ, не тия отъ времето на Крума и на Симеона, мъртви отъ сега, отъ наши времена.

Едва петдесеть години живѣе нова България — и пакъ има толкова много такива мъртви градове.

Всички ги знаятъ, за тѣхъ се говори само съ шушукане, сѫщо като за нѣкои отдѣлящи се отъ живота хора, но никой не ги казва направо съ име.

Да не се обидятъ. Да не имъ стане тежко. Да не се отчаятъ.

И азъ не ще ги назова тъкмо сега при тоя случай, макаръ и да би било полезно да се каже истината и да имъ се каже, кое би могло да ги съживи.

Въ тия мъртви градове сж създадени известни исторически кумири. Кумири отъ близкото минало, кумири и отъ по-далечното минало на България, отъ освобождението насамъ.

Въ тѣхъ живота е заглъхналъ, тѣ сж имали нѣкога своитѣ поминъци, дори своята оригинална интелигенция, тѣ сж дали заслужили синове, заслужили за цѣ лия български народъ. Сега въ тѣхъ нѣма тия поминъци, новия животъ наложи нови форми на живѣене. Който иска да живѣе, трѣбва да се справи съ тия нови форми. И съ новитѣ нужди. И да забрави старитѣ си удобни навици.

Не да се хвали постоянно съ това, че едикой си геройи ли едикой си заслужилъ човѣкъ нѣкога е билъ роденъ тамъ, да не се забравя и да не се омайва отъ собственитѣ си похвали. Героятъ се родилъ, живѣлъ, дѣлъ, направилъ своето и си отишелъ. Вие, които не сте герои, дайте му най-голѣми почести, но и вие измислете нѣщо друго, нѣщо свое, а не само съ него да се кичите. И тогава ще заживѣете новия животъ.

Ямболъ е градътъ на сегашното. И на едно голѣмо, на едно блѣскаво бѫдаще. Тамъ нѣма да видишъ никого да се сгушва въ килията си и да опѣва споменитѣ. И, въпреки това, да иска да живѣе само отъ лихоитѣ на тия спомени. Да живѣе на гърба на това, което сж творили нѣкога нѣкои голѣми хоха. Тамъ всѣки работи, всѣки се стреми да извърши по нѣщо свое и съ това свое да блѣсне и да грѣе.

Ето защо е тоя буенъ, тоя радостенъ животъ въ Ямболъ сега. Отъ малко градче въ нѣколко години стана голѣмъ градъ и бързо вече къмъ тридесеть хиляди жители. Отъ бедната паланка следъ освобождението — стана богатъ центъръ и затвърди старото си име «градъ».

Истина, за благоустройството тамъ е рано да се говори, нѣкакви знаменити хора не показватъ своитѣ наивни паметници, красиви сгради нѣма още, калдаръмитѣ сж все още тъй груби, калта е все още като въ модернитѣ части на София.

Но Ямболъ има дълбоката и непресѣкна Тунджа. И край нея, далеко отъ нея, надалеко и нашироко едно обширно, едно плодородно поле. На това поле могатъ да вирѣятъ всички култури, силното ямболско грозде, едрата пшеница, благословенниятъ памукъ.

И въ града е будна една млада, една буйна и сочна интелигенция, която, въ противоположность на интелигенцията въ другитѣ ни провинциални градове, съвсемъ неохотно напуска родния си градъ. Напротивъ, прави всичко възможно да се настани въ града си и тамъ да работи и да твори — и за себе си и за общото.

И затова, докато въ София отъ другитѣ, отъ много по-малки провинциални български градове ще намѣрите извънредно голѣмъ брой преселници, ямболчани почти не се чувствуватъ.

Въ София едва има ямболци за една литературно-музикална вечеринка въ нѣкой малъкъ салонъ, и то заедно съ ямболскитѣ зетьове и снахи и гости...

Ямболчанинътъ има какво да прави въ Ямболъ, нѣма защо да се скита.

И ако да не бѣ всичко това тъй полезно и хубаво за самия Ямболъ и образцово за цѣла България, азъ бихъ казалъ, че София може да съжалява, че има толкова малко ямболци...

Тѣ сж по природа тъй гъвкави, тъй свежи, вижте ги само, погледайте ги когато се разхождатъ въ градината край златоструйната Тунджа, вижте ги, колко сж грациозни и колко еластично стѫпватъ.

Изглежда, и съ управницитѣ си, ямболци сж тъй щастливи.

И тия възможности, тия поля, тая дълбока и широка рѣка, тая предприемчива интелигенция, тия будни умове въ скоро време ще направятъ отъ Ямболъ единъ хубавъ и чуденъ градъ.

И никой нѣма да бѣга отъ Ямболъ и нѣма да се изселва, а мнозина и отъ други градове ще искатъ тамъ да се настанятъ...

Желая отъ сърце всичко това скоро да се сбѫдне, че и азъ да му се порадвамъ.

Обществено здраве

Санитарнитѣ ревизии въ Ямболъ

То е отъ първостепенна важность за напредъка на единъ народъ. Въпреки това обаче у насъ до скоро грижитѣ не бѣха отъ естество да го опазятъ —санитарната ревизия въ столицата недавна даде потресающи резултати. Ето защо въ цѣлата страна бѣха предприети строги ревизии. Въ Ямболъ резултатитѣ сж тоже неутешителни. Съставени сж много актове за неспазване закона за народното здраве.

Като адмирираме дейностьта на общинскитѣ лѣкари по тая часть ние се надѣваме че тѣ не ще се отчаятъ и ще наложатъ закона да бѫде спазванъ. Частнитѣ интереси не бива да вървятъ предъ общественитѣ.

Николай Рйановъ

Голѣмъ български писатель, приятель на Ямболъ. Гравюрата е работа на съгражданина ни г. Д. Ангеловъ.

Д-ръ Хаскелъ за училището си.

Въ единъ разговоръ на 28 м. м. въ София нашиятъ редакторъ г. Т. Брънековъ е могълъ да научи отъ г. Д-ръ Е. Б. Хаскелъ, който преди време идва да проучи условията за едно земледѣлско у-ще край Ямболъ, следното:

На 25 с. м., въ домътъ му се е състояло съвещание на видни наши професори и агрономи, които като сж взели предъ видъ много условия, сж избрали отъ 34 тѣ предложения, тия въ с. Бреница (бѣлослатинско), с. Пордимъ (плѣвенско), гр. Бѣла Черква, с. Горно Ботево (Ст.-Загорско) и с. Малево (хасковско). Наблегнало се е, че училището трѣбва да бѫде въ село и то предимно въ С. България, тъй като селското население тамъ е по културно.

Следъ Великденъ г-жа Хаскелъ ще посети петьте мѣста и ще се спре окончателно на едно.

— Азъ съжелявамъ, е казалъ г. Хаскелъ на редактора ни, че не мога да Ви упълномощя да предадете на Вашитѣ съграждани една радостна весть, но, въпреки симпатиитѣ които имаме къмъ Ямболъ, трѣбваше да взememъ съветитѣ на тия добри българи, които ни услужиха много при трудния изборъ.

Накрай г. Брънековъ е помолилъ г. Хаскелъ да има предъ видъ града ни при други подобни случаи, а последния е изразилъ вѣрата си, че напредничавия Ямболъ ще може винаги да прогресира щомъ у него има тъкъвъ силенъ културенъ, стопански и пр. интересъ.

Утре „Светлина“ дава на 1-я день „Крачунъ и Малчо спасителя“: II и III день февр. оригин. филмъ „Подъ сѣнкитѣ на харема“:-Наскоро „При затворени врата“ (Йорданъ Йовковъ)

Д-ръ Й Алексиевъ — град. ветерин. лѣкарь

Необходимъ ли е контролътъ върху дойния добитъкъ и добитото отъ него млѣко и защо

Поради лесносмилаемостьта, високиятъ съставенъ процентъ на бѣлтъчни вещества, съдържанието на витамини, мазнини, захаръ и неорганически вещества млѣкото е единъ първостепененъ хранителенъ продуктъ, при условие обаче, че произхожда отъ здравъ добитъкъ и не е фалшифицирано. Особено важно е това условие, когато млѣкото служи като храна на малки деца и болни. У насъ млѣкото все още е луксъ, децата дори на повечето млѣкари-производители се лишаватъ отъ него, родителитѣ предпочитатъ да го продадатъ, но не и да поднесатъ на децата си чрезъ него тъй ценната и необходима храна. Докато едва 5% отъ градскитѣ деца на западноевропейскитѣ държави сж лишени отъ него, у насъ може би само 10—20% отъ децата иматъ редовно такова. Съ повечето случаи тѣмъ се предлага такова само когато имъ се предпише такова диета отъ лѣкаря. Съпротивителната способность на нѣжниятъ детски и изтощениятъ отъ боледуване организъмъ въ сравнение съ тоя на възрастниятъ и здравиятъ човѣкъ е слаба затова при тѣхъ именно трѣбва да се внимава при поднасянето като храна млѣко. При тѣхъ фалшифицирано и непроизхождащи отъ здравъ добитъкъ млѣко може да причини разстройства и заболѣвания съ катастрофални последствия, обстоятелство което и налага единъ ефикасенъ контролъ.

При кои болести при домашнитѣ животни е вредно за човѣка добитото отъ тѣхъ млѣко?

На първо мѣсто туберкулозата, която за голѣмо съжаление е извънредно много вече разпространена между едриятъ рогатъ добитъкъ у насъ. До скоро се смѣташе, че въ млѣкото може да има туберкулозни бацили само когато вимето е заболѣло отъ туберкулоза, но последната дума на науката и опита е, че млѣкото може да съдържа туберкулозни бацили при всѣко заболяване отъ туберкулоза. Често пѫти здрави на видъ животни носятъ въ себе си туберкулозна зараза и ако сж дойни могатъ чрезъ млѣкото си да станатъ източници на туберкулозно заболяване и въ човѣка, предимно малкитѣ деца. Малки деца, яли сурово прѣсно млѣко, произхождащо отъ туберкулозно болни животни много често заболяватъ отъ чревна туберкулоза и сждбата на такова дете е фатална, тѣ или умиратъ, или ако случайно оздравѣятъ, сж предразположени въ по късна възрасть къмъ заболяване отъ бѣлодробна туберкулоза.

Смъртниятъ % на деца въ ранна възрасть отъ чревна туберкулоза нѣкъде достига 20%. Маслото и сиренето отъ такова млѣко сж въ състояние сѫщо да причини туберкулозно заболяване въ човѣка. Туберкулозно заболяване на овци и мѣстни кози, макаръ че не е изключено, е рѣдко, но заболѣването на саанскитѣ кози, биволицитѣ и кравитѣ, отъ каквато и да сж порода, последното е много разпространено. Ако то е отъ крави, биволици или саански кози, тѣ трѣбва обезателно да сж туберкулинизирани. Вѣрно е, че когато млѣкото се свари всички туберкулозни или др. бацили се унищожаватъ отъ високата температура, но свареното млѣко губи вече най ценното въ себе си, витаминитѣ се унищожаватъ, бѣлтъчнитѣ вещества претърпяватъ измѣнение и такова млѣко е мѫчно асимилиращо отъ детскиятъ или разстроениятъ боленъ организъмъ и е въ състояние често пѫти да причини сериозни разстройства. Консумацията на прѣсно неварено млѣко отъ животно болно отъ шапъ, особено и вимето ако е засегнато, е въ състояние да пренесе заразата върху човѣка и да причини сериозни стомашни разстройства и смърть, особено при децата. Неотдавна имаше изнесено въ германскиятъ професионаленъ печатъ за умирането на 6 малки деца, хранени съ млѣко отъ шапни крави. Сиренето и маслото отъ такова млѣко представлява сѫщата опасность.

(следва).

Студентитѣ

Недоразуменията сж изгладени. Дветѣ корпорации.

На 31 мартъ се състоя общо събрание на ямболскитѣ студенти, което трая повече отъ 5 часа. На него се изтъкнаха заслугитѣ на групата около «Диана» и се призна, че ако тя не бѣ вземала инициативата да обедини ямболското студентство, въпроса за него нѣмаше да назрѣе до сега. Относно декларацията въ в. «Тунджа» пролича, че се е прибързало съ подобенъ родъ действия, които съвсемъ не сж отъ полза за никого, още повече, че тя е била измѣняна следъ подписването ѝ.

Понеже нѣкой отъ основнитѣ принципи, както и датата на основаването на «Диана» не се приеха отъ всички, реши се да се основе обща ямболска студентска корпорация «Проф. Нойковъ». За настоятелство се избраха: Ал. Славейковъ, Д. Котарова, Т. Митковъ, Ат. Влаевъ и Л. Бояджиева и за контр. ком.: З. Абаджиевъ, Г. Каварджиковъ и Г. Илиевъ.

Председателътъ на «Диана» декларира, че последната ще промѣни своя начинъ на животъ и не ще пречи на «Проф. Нойковъ». Това изявление направи добро впечатление понеже съ него се ликвидира единъ боленъ въпросъ създаденъ благодарение прибързаността на нѣкои.

Пожелаваме творческа работа на дветѣ корпорации!

Студентъ.

Б. Р. Получихме опровержения отъ г. г. Д. Ангеловъ и Кр. Бояджиевъ, че не сж подписвали декларацията отъ бр. 500 на в. «Тунджа» въ тоя и видъ и че следъ събранието отъ 31 мартъ за тѣхъ е ясно, че сж били подведени, и отъ г. З. Ивановъ, че не е липсвалъ при подписването на декларацията, а е отказалъ това. Получихме едно изложение отъ корпорация «Проф. Нойковъ» въ което се изтъква значението на обединението на ямболското студенство, за него и за Ямболъ.

Горещинитѣ

Температурата се качва

Следъ като лѣтото закъснѣ доста, отъ 20 м. м. имаме едно чувствително затопляне. На 18 м. м. температурата бѣ — 3°, а следъ това на 20 с. м. + 14°, на 22 + 22°, на 30 + 24°, на 1 май 28°, на 2 с. м. + 26°

Преди нѣколко дни барометъра отбелязваше понижение, но сега наново се качва и предвещава хубаво време.

Тържествата

Тѣхната програма за Ямболъ ще се изработи тия дни. Ние и по рано писахме, че Ямболъ не бива да остане чуждъ на тия рѣдки тържества и се надѣваме, че учрежденията за цельта комитетъ ще стори нужното тоя празникъ да мине съ своя особенна физиономия, а не по досегашнитѣ въ много случаи шаблонни пѫтища.

Поради липса на близки и голѣми планини край Ямболъ, туриститѣ правятъ своитѣ излети доста често и изъ Източна Стара Планина. Това е единъ излетъ на водопада при Змеевитѣ дупки край Сливенъ, фотографиранъ недавна на единъ изгледъ отъ юнош. тур. д-во „Тунджа".

Деньтъ на книгата

Участието на Ямболъ

На 28 м. м. се сложи началото на единъ отъ най-хубавитѣ праздници у насъ — деньтъ на българската книга. Въ нашия градъ той мина скромно, но сигурно е че за въ бѫдаше неговото празнуване ще бѫде голѣмо културно събитие.

Въ София сж били уредени нѣколко изложби на които е демонстрирано развитието на разнитѣ браншове книга — военна, литературна, детска, църковна и пр. Въ тия изложби е участвувала и книгата на Ямболскитѣ автори. Нѣколко книги въ разнитѣ отдѣли, единъ портретъ на Н. Ношковъ и др. сж сочили, че и въ града ни кипи животъ. Голѣмъ дѣлъ е заемала книгата на издателство «Право» на съгражданина ни г Т. Плочевъ.

Отъ бѣглохвърления погледъ върху диаграми и книги личи че въ Ямболъ презъ 1925 год, отъ 220 печатници въ България има 2, че презъ 1927 г. Ямболъ е на сравнително добро мѣсто по отношение книго и вестникопечатането.

Презъ 1859 г. при събирането спомоществуватели за издаването на в. България се е отзовалъ съ готовность и града ни.

Първиятъ день на книгата мина. Вториятъ, сигурни сме, ще отдѣли по-голѣмо мѣсто за Ямболската книга. Но за това трѣбва да се заемемъ пакъ ние — Ямболци.

Читалището

На него трѣбва да се дава повече

Въ тая годишния общински бюджетъ помощьта на читалището е намалена на 400 хиляди лв. Тая сума предъ видъ важностьта на тоя институтъ и финансовия стабилитетъ на общината ни, е твърде малъкъ. Града има нужда отъ театъръ и за неговото довършване сж нужни още жертви.

Въ единъ разговоръ съ председателя г. Хр. Бѣлевъ бѣхме увѣрени, че ямболското гражданство не ще остане безучастно къмъ храма на Мелпомена и на есень, когато ще бѫде организиранъ пожертвуваленъ месецъ за читалището, той се надѣва, че ямболци ще бѫдатъ щедри.

Наистина, кой не би билъ щедъръ за едно такова дѣло?

Ямболци се организиратъ

Дружбата въ Пловдивъ

Ямболци до скоро не бѣха съ силно развито колективно чувство. То даже и сега е още доста слабо. Все пакъ отраденъ фактъ е, че пръснатитѣ изъ разнитѣ краища на страната наши съграждани се вече организиратъ. Следъ дружбитѣ въ София и Бургасъ се явява тая въ Пловдивъ, а нека се надѣваме ще се явятъ и други.

Недавна въ Пловдивъ се е състояло по инициативата на Ив. Поповъ, Л. Лоловъ и К. Ношковъ събрание на съгражданитѣ ни. Второ събрание ще се състои следъ Великдень. Живущитѣ надъ 60 души ямболци въ Пловдивъ ще се организиратъ, за да могатъ да се турятъ въ услуга на Ямболъ.

КНИЖНИНА

в. Черноморска камбана въ Варна следъ нѣколко дни става ежедневникъ. Пожелаваме му успѣхъ.

сп. Свѣтлина год. 37 бр. 4 и 5 ред. «Ген. Паренсовъ» 18 София.

сп. «Земледѣлски уроци» год. VII кн. 4 и 5 ред. ул. «Кракра» 5 София.